

Pri. 15. num. 45

14

1775, 57

17

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN

Detur Depositum irregulare

Q V A M

ILVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

P R A E S I D E

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. ECCLES. CATHEDR. MARTISB. CAPITVL. CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREMAE NEC NON FACVLTV. IVRID.
ASSESS. ET ACADEM. DECEMV.

Ms. P. 209

IN AVDITORIO ICTORVM

D. X. FEBR. MDCCLXXV.

AD DISCEPTANDVM PVBLICE PROPONIT

AVTORET DEFENSOR

IOANNES CAROLVS IESNIZER

ZWICKAVIENSEM.

LIPSI AE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

ANNO 1780
LVAIS CONTROVERSI

Drum. Disputationis inauguratae

QVAE

INSTITIS SOCIETATI ORDINIS GRATIA

FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

AD PRAESIDIUM HONORABILISSIMI SENATUS
ACADEMIAE SAEVIGIAE AUCTORITATE

AVDITORIO IURIS
PROMPTI

AVDITORIO IURIS

AVDITORIO IURIS

AVDITORIO IURIS

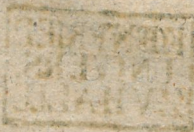
AVDITORIO IURIS

IOANNES CAROLUS ZOLLER

AVDITORIO IURIS

LIPSIAE

EX OFFICINA LANTERNAE

ILLVSTRI
ATQVE
GENEROSISSIMO DOMINO
DOMINO
CHRISTIANO LVDOVICO
AB HAGEDORN

SERENISSIMO ELECTORI SAXONIAE A CONSILIIS IN
LEGATIONIBVS ET DIRECT. GENERAL. ARTIVM
LIBERAL. NEC NON ACADEMIAR. ARTIVM
ARCHITECTVR. PICTVR. SCVLPL.
CAET.

PATRONO INDVLGENTISSIMO

1752

1752

GENEROSSIMO DOMINO

DOMINO

CHRISTIANO LUDWIGO

AN HAGEN

GENEROSSIMO DOMINO

GENEROSSIMO DOMINO

GENEROSSIMO DOMINO

GENEROSSIMO DOMINO

GENEROSSIMO DOMINO

PATRONE

DOMINE
ILLVSTRIS

ATQVE

GENEROSISSIME!

Longe iam abhinc tempore mecum cogitavi,
quomodo ad Te mihi aditum struerem, et
singularem Gratiam, immo et Patrocinium
Tuum ambirem, ita tamen, vt non esset infra expecta-
tionem Tuam. Hac certe etiam occasione fere subtime-
re incipio, ne audaciam meam, quae maxima est, repre-
hendas; nisi singularis Tua humanitas animum formi-
dulosum denuo excitet. Mibi autem persuasum habeo,
Te irasci haud posse deuoti cultus specimen praebenti,
nam cum omnia in Te emineant, cum Aulae summi Prin-
cipis, et toto Ordini Eruditorum charus cordique sis;
dum hoc sine nulla dubitatione Tibi proprium est, quod
Excelsam Tuam Mentem ad omnes eos dirigas, qui stu-
dia, quae adolescentiam alunt, senectutem oblectant, secun-
das res ornant, aduersis per fugium ac solatium prae-
bent, in deliciis sibi ponunt. Sed cum inuerecundum fo-
ret meum, tantilli hominis, praeconium admiscere Ele-
ctoris Maximi, Prouinciarum florentium, Academia-
rum

rum optime constitutarum vocibus, quas Tu Vir Generosissime, sapientiae Tuae, recti iustique cupiditatis, indefessi in republica curanda, bonisque litteris iuuandis et ornantis studii tanquam testes habes. Hoc autem mihi licebit publice profiteri, me perpetuo in numero eorum fore, qui Tuam salutem, et perfectissimam valetudinem a summo Numine precibus indefessis expetunt. Tua autem humanitate Vir Generosissime et gratia fretus, audeo omni qua decet reuerentia abs te petere, velis summo Patrocinio Tuo, quo et in Academia Ichnographiae Lipsiensi, huc usque fruitus sum, et in posterum dignari hominem, qui dum viuet id tantummodo semper agat, ne gratia Tua et beneficiis videri aliquare indignus possit.

CULTOR DEVOTISSIMVS
IOANNES CAROLVS IESNIZER.

§. I.

Cum omnis, quae a ratione de aliqua re suscipitur institutio, a definitione proficisci debeat vt ait Cic. *Lib. I. cap. II. de Offic. et teste Vlpiano l. 1. pr. ff. de reb. Cred. e re sit*, prius quam ad verborum interpretationem perueniamus, pauca de significatione ipsius tituli referre, - necessitas exigit, vt custodiam, circa quam potissimum haec scriptura versatur definiamus. Est autem Custodia nihil aliud, quam cura, vt aliquid saluum maneat. Intelligimus autem hic eam custodiam, quae in deposito est praestanda; facilius enim ad curam rei diligentem etiam restringitur, et diligentiam, qualem quisque bonus paterfamilias in rebus suis adhibere debet denotat. *l. 25. §. 4. π. de contr. empt. Conf. Briffon. de Verb. signif. Voetius ad π. tit. Depositi vel contra §. 3.*

§. II.

§. II.

Non solum res mobiles sed et immobiles, nec non homines et personae custodiam admittunt. Quid enim admittit curam ne subducatur vel deterioretur, id recipit custodiam. Sub sumere hoc autem licet tam de personis, quam rebus in propositione demonstranda nominatis. Mouentur quidem circa rerum immobilium custodiam varia dubia, quae vero vix merentur attentionem. Omnia redeunt ad custodiae definitionem, quam non sine ratione ita formauimus, vt et ad res immobiles, immo ad personas applicari possit. Quoad custodiam enim rerum immobilium ipsae leges ad sunt, quae eam admittunt, veluti *l. 16. §. 1. ff. de Vsu et habitatione Conf. FRANZKIUS ad π. tit. Depositi n. 6.* Quoad personas autem lepidum Exemplum de Sequestratione puellarum in cap. 14. X. de sponsal. et in *l. 3. §. 6. π. de libris exhib.* inuenies *Conf. etiam STRICKVS mod. h. t. §. 15. cx rb.*

§. III.

His praemissis iam ad ipsam propositam Quaestionem est deueniendum; an scilicet deur Depositem irregulare? Solent enim Doctores diuersè depositum diuidere, et primo quidem in regulare et irregulare, secundo in voluntarium et necessarium, et terio denique in iudiciale et extraiudiciale. *Conf. Ludov. ad ff. tit. depositi vel contra §. IV. ex V.* Quoniam vero prima diuisio

fio

no imprimis ad Quaestionem nostram propositam spectat, reliquas breuitatis causa silentio praetermittere, et solummodo, an valeat depositum irregulare, quaedam differere, nobiscum constituimus.

§. IV.

Nobis Depositum regulare est Contractus ille realis, quo res alteri gratis custodienda traditur, et ab eo recipitur, ita, vt eadem in specie restituatur, quando- canque deponenti hoc placuerit §. 3. *Inst. quib. mod. re contr. Obligat.* Depositum autem quod DD. vocant irregulare nobis est, quando vsus rei depositae fungibilis depositario conceditur. Vt vero statim appareat reuera non esse depositum, quando accipienti conceditur, vt rebus acceptis vti queat, sed potius mutuum, substantialia depositi sunt consideranda.

§. V.

Primum igitur substantiale est custodia, id quod etiam *Ulpianus* in *l. 1. pr. ff. depositi vel contra* confirmat, sola enim custodia non facit depositum, nisi alter custodiam permittat vid. *Mevius P. 2. dec. 54.* Quod vero praeterea custodia in deposito etiam esse debeat gratuita, euincit *l. 1. §. 8. 9. ff.* Ex modo citata lege simul quidem patet, custodiam pluribus negotiis communem esse, nimirum omnibus, quae restituendi

B

ne-

necessitatem habent adiectam. In eo vero custodia in deposito praestanda, a custodia in aliis negotiis praestanda differt, quod ut accurate ait SCHAMBERGIVS in ff. tit. depositi vel contra §. 1. in reliquis negotiis, custodia per consequentiam tantum praestanda sit, in deposito autem id principaliter agatur, ut res custodiat. Interim tamen, salva manente, natura contractus honorarium pro custodia depositario praestari potest.

§. VI.

Secundum depositi substantiale est res seu persona, cum enim substantiale depositi sit custodia, haec autem supponat aliquid, quod custoditur, id quod non potest non esse aut res aut persona; Depositum substantiale est res vel persona, perinde etiam est, siue res quae depositario propria, quod enim quis iam habet, alius in eum transferre haud potest. Doctores quidem multa de immobilibus rebus disputant, quoniam vero hoc in sequentibus nobis non praebet usum, silentio hoc praetermittimus, interim perlegendus est WEADLICHIVS in *Diff. de custodia rei alienae immobilis non deposito sed mandato*.

§. VII. Terrium depositi substantiale est consensus de transferendi et recipienda custodia principali, cum actuali translatione et receptione rei in custodiam coniunctus. Est equidem consensus substantiale omnium contractuum, nihilominus tamen non omnes contractus solo nituntur consensu, sed adhuc aliud quoddam ad perfectionem desiderant, et ab eo consequuntur nomen, hinc reales contractus a traditione rei, verbales a solemnitate verborum, et literales a scriptura nomen sortiuntur, interim tamen consensus ita debet esse comparatus ut ab initio §. est descriptus, et sic optimo iure dici possit; quemlibet contractum habere proprium suum consensum, qui ab eo, qui in alio contractu praestandus, est diversus.

§. VIII.

Progredior ad quartum denique substantiale, quod in primis ad nostram propositam quaestionem controversam pertinet, scilicet idem illud, quod deponitur, finita custodia restituendum esse. Nam cum in deposito praeter solam custodiam, nihil omnino in depositarium transferatur, custodia vero illud ipsum, quod custoditur saluum praeter vid. §. I. et idem illud, quod deponimus, finita custodia est restituendum. Si igitur pecunia deposita, ipsa illa numerorum corpora sunt restituenda, si enim depositarius tantundem restituat, depositum non

fit improprium et mutuum. conf. MOZZIVS de contr.
tit. de deposit. in tract. de substant. et formal. depositi et
STRUVII Syntagma Iur. Ciu. tit. Deposit. l. contr.

§. IX.

Ne mihi autem sine lege loquendi erubescendum
sit, prouoco ad §. 3. I. quibus modis re contrah. obligat.
vbi Imperator praecise requirit, eandem speciem a de-
positario esse restituendam. Vtutur enim Imperator his
verbis: *Praeterea et is, apud quem res aliqua deponitur,
re obligatur, teneturque actione depositi, quia et ipse de ea
re quam accepit, restituenda tenetur* etc. huc etiam perti-
net l. 1. §. 24. π. depositi l. contra. Inprimis autem respi-
ciendum est ad legem 24 ff. depositi, quae lex haec ha-
bet verba: *In qua quaestione, si depositi Actio non teneat,
cum conuenit tantundem, non idem reddi; rationem usu-
rarum haberi non facile dicendum.* Monet hic quidem
DVARENVS in Commentar. ad Cod. tit. depositi cap. 4. du-
bitanter hoc dictum fuisse a Iureconsulto, et hoc qui-
dem ex verbis: *non facile*, deriuat, nulla vero his inest
verbis dubitatio, potius ICTUS id indicat, vt eiusmodi
depositum plane non sit statuendum, verba etiam tantum-
modo ad usuras sunt directa. Sed omittam haec, quia
clariore adfunt leges, adest enim l. 1. §. 34. ff. depositi
l. contra. En verba ipsa: *Si pecunia apud te ab initio hac
lege deposita, vt si voluisses vtueris, priusquam vtaris,
depositi teneberis, ergo vi contrariorum sequitur, si vtueris,*
non

non ex deposito, sed ex alio contractu v. c. ex mutuo
 agendum esse, cum qua lege continet etiam l. 10. ff. de
 rebus creditis: *Quodsi ab initio ait lex cum deponerem uti
 tibi si voles, permifero, creditam non esse, antequam nota
 sit, quoniam debitum iuri non est certum.* Ex his igitur
 duabus legibus apparet, depositum degenerare in mutu-
 um, si depositarius re deposita utatur. *bi* Omnis etiam
 controuersia ex ipsa sana ratione componi potest, si enim
 depositario liceat re deposita uti, transfertur in eum do-
 minium, quapropter nummos non in eadem specie sed
 eodem tantum genere restituit; In deposito autem prae-
 ter custodiam depositarius nihil consequitur, sic ex ipsa
 rei natura fluit, eiusmodi negotium vocari haud posse
 depositum. Valde igitur reprehendus est MOLI-
 NAEVS, qui in *tract. de Vsnr. n. 621. seqq.* contrariam
 tanquam omni exceptione maiorem, defendit senten-
 tiam.

X.

Si igitur verum est, quod quilibet contractus sua
 essentialia seu substantialia habeat, quae falsa notionē rei
 nunquam mutationem patiuntur, substantiale depositi
 autem, quod ideam depositi efficit, in eo consistat, ut
 res tradatur alteri custodienda, sequitur, quod depositi
 tum degeneret in mutuum, simulac vsus rei depositae
 concessus sit, consequitur enim contractus notionem,
 quam leges mutuo tribuunt, et hinc desinit esse depositi-
 tum.

tum. DD. sic dictum depositum irregulare in tacitum et
expressum diuidunt, omnem vero hanc diuisionem BRX-
SERVS *Spec. 176. med. 4.* recte iam reiecit, et sic mihi in
hac re otium fecit. Et quamuis ad leges quasdam pro-
uocent, et ex illis sententiam corroborare studeant, fru-
stra tamen patrocinium inuenient. Icti enim de hac
re differentes, id tantum probant, contra naturam esse
depositi, vt usum rei habeat depositarius.

§. XI.

In foro autem et Praxi hodierna diuisio in deposi-
tum regulare et irregulare locum obtinet, et varios eos-
que sane egregios producit effectus, quos praeterire
nulla ratione possum. Scimus periculum, seu casum in deposito regulari
non ferre depositarium, nisi ille in dolo, vel lata culpa,
aut mora versetur, non enim est dominus, aut in irre-
gulari, cum in ipsum transferatur dominium, rei deposi-
tae casum sentit, res enim perit suo domino. A quo
tempore autem casus sit praestandus questio adhuc val-
de est dubia, plerique tamen distinguunt, vtrum ab ini-
tio conuenerint partes, vt accipiens si velit, pecunia
vti queat, vel an hoc pactum ex post facto inipitum.
In priori casu, ex eo demum tempore periculum
statim recipere depositarium adfirmant quando mota est
pecunia, hae debitor ea vti coepit, et hoc ex *l. 10. ff. de
reb. cred. et l. 2. §. 34. h. t.* probant. In posteriori vero
casu

casu statim transire periculum dicunt, atque hoc ex *l. 9. §. 9. ff. de reb. cred.* deducendum esse putant. Ast haec distinctio legum auctoritate parum suffulcita mihi videtur; regula potius generalis valet: Quo tempore depositum mutui assumit naturam, eo etiam tempore depositarius ad ferendum casum redditur obligatus. Ratio enim qua utitur *ICtus l. 9. §. 9. ff. de reb. cred. quia animo possidere coepit*, satis demonstrat, depositarium tunc temporis fuisse debitorem, et contrahentes per novationem recessisse a deposito, et contraxisse mutuum. *Conf. LEXS. in med. ad ff. Spec. l. 76. n. IV.*

§. XII.

Depositi irregularis in Praxi talis quoque est effectus, ut compensationem admittat, est enim debitum quantitatis. Deposita autem regulare, uti facile patet, compensationem non admittit, restituendum enim est in eadem specie. *§. 3. I. quib. mod. re contr. obl.* Dissidentes DD. quos in scenam produxit *LYNCKERVS de Privileg. Depos. Thes. XXI.* obiciunt quidem quoad depositum irregulare *L. u. C. depositi*, in qua Imper. Iustinianus expressis verbis iubet, ut depositarius illico ad restituendam compellatur, non attenta exceptione compensationis; sed nihil inest huic decisioni quod nostro asserto est contrarium. Loquitur Imperator de deposito, proprie sic dicto, sed id, quod irregulare dicunt Doctores, non est depositum, potius ut supra de-

mon-

monstrauimus mutuum, hinc quod de deposito dicitur ad contractum mutui, a deposito alienum non valet. Vfus etiam fori iamdiu hanc fouet sententiam, ita, vt fere omnis circa hunc casum inanis et superuacanea sit disputatio.

§. XIII.

Ad vltimum denique deuenio effectum, quod depositum in Praxi hodierna producit, qui sane non exiguus est. Verlatur autem hic effectus circa concursum Creditorum. Quod si enim depositarius bonis cedit, irregulare depositum, cuius nempe vfus relictus erat debitori, et restitutio fiebat in eodem genere, nullam admittit praerogatiuam, sed creditor nummos depositos repetens, inter chirographarios refertur, qui in vltima classe ex eo, quod superest, pro rata percipiunt, cuius rei ratio sine dubio ea est, quia dominium horum nummorum a deponente ad depositarium translatum, hinc eadem iura, quae alias creditoribus, qui personali contra debitorum vtuntur actione, concedant leges, et creditori deponenti competunt.

§. XIV.

At in deposito proprie sic dicto, quod regulare, quia regulis contractus depositi in omnibus conuenit, dicunt, alia ferenda est sententia. Quod si enim res deposita siue nummi moto concursu adhuc in natura penes

penes depositarium extent, deponens non opus habet, vt se concursui immisceat, sed potius res vel nummos depositos, iure separationis repetit, et sibi vindicat. Cum enim deponens sibi retinuerit dominium et depositarius tantum receperit custodiam, effectus domini, qui in rei vindicatione consistit, haud denegandus est deponenti. Confirmat hanc sententiam *Ord. Proc. Saxxon.* tam vetus quam recognita. *Tit. XLII. §. 1.*

§. XV.

Absoluta tractatione theoretica paucis tantummodo ad Praxin Iudicalem est respiciendum; quoad instituum Processum distinguendum esse puto, an deponens per Instrumentum depositi accepti in continenti probare possit, quid, quale, vel quantum debeat, an non? ita vt in priori casu Processus executiuus locum habere possit, in posteriori autem neuiquam. Non enim toties, quoties depositum irregulare est, ideo statim debitum liquidum est, i. e. statim apparet, quid, quale, quantumue debeat, notum enim est, quam quod notissimum, Processum executiuum tum demum locum habere, si ex Instrumento omnia capita libelli sint clara. Vid. *Append. Ord. Proc. Recogn. §. 4. conf. Mey. Part. 1. Dec. 200. n. 2.*

§. XVI.

His omnibus igitur praemissis facile diiudicandum erit, qualis Actio ex Deposito irregulari obueneat. Vt

C

vero

vero res maiorem consequatur perspicuitatem, distinguendum est, an res deposita sit res fungibilis, nec ne, si in re fungibili consistat, et in mutuum degeneret, conditio certi ex mutuo est instituenda, sin autem in re non fungibili consistat, ex Commodato erit agendum, quia tunc ex deposito fit commodatum. Conf. STRYCK de Act. Sect. I. membr. v. §. XXIV.

§. XVII.

Sed quid sentiendum est de usuris, vtrum illa à deponente in deposito irregulari peti possint, videamus: Distinguendum, erit, vtrum sint promissae nec ne. Sin prius, recte usuras exigit deponens, quoniam pacta dant legem contractui, a quo alter invito alteri recedere non potest: Sin vero usurae non promissae, nulla datur deponenti actio ad petendas usuras, nisi depositarius versetur in mora. Cum enim in mutuo, quod ex humanitate fit, nullae debeantur usurae, nisi vel pactum adsit, vel debitor in mora versetur, depositum vero irregulare degeneret in mutuum, idem, quod de mutuo dicunt leges, in deposito irregulari obtinet locum.

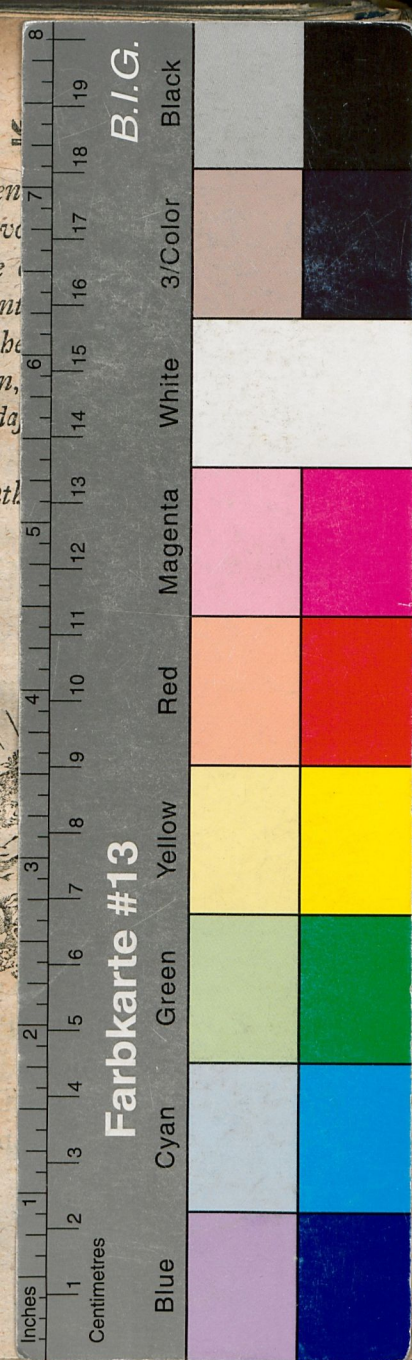
Leipzig, Diss., 1775 K-2

ULB Halle
005 359 015

3

14

Pri. 15. num. 45

1775, 57

17

QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI
AN

Detur Depositum irregulare

QVAM

ILVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. FRID. GOTTLIEB ZOLLERO

COD. P. P. ECCLES. CATHEDR. MARTISB. CAPITVL. CVRIAE
IN PROVINCIA SVPREMAE NEC NON FACVLTV. IVRID.
ASSESS. ET ACADEM. DECENV.

P. 209

IN AVDITORIO ICTORVM

D. X. FEBR. MDCCLXXV.

AD DISCEPTANDVM PVBLICE PROPONIT

AVTORET DEFENSOR

IOANNES CAROLVS IESNIZER
ZWICKAVIENSEM.

LIPSIAE

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

